

**Ustawa Zgromadzenia Reprezentantów
z dnia 13 lipca 1844 r.
Przepisy do układów o procenta.
Dziennik Praw Wolnego Miasta Krakowa z 1844 r.**

Nr 3343 Dziennika Głównego Senatu.

My, Prezes i senatorowie Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem, wobec i każdemu z osobną, komu o tym wiedzieć należy, a mianowicie mieszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu oznajmujemy, iż Zgromadzenie Reprezentantów zważywszy potrzebę zaprowadzenia zgody pomiędzy ustawą karną a cywilną, w kraju Wolnego Miasta Krakowa obowiązującymi, ażeby przepisy tej ostatniej nie zawieszały w skutkach przepisów pierwszej, zważywszy nadto, że doświadczenie wskazało potrzebę objaśnienia art. 1235 Kodeksu Cywilnego, tudzież rozwinięcia art. 1907 tegoż Kodeksu, na posiedzeniu swym w dniu 13 b.m i r. odbytym, zgodnie z inicjowanym Mu przez Senat projektem, postanowiło co następuje:

Artykuł 1.

Wolno jest czynić układy o procenta w prostej pożyczce bądź pieniędzy, bądź żywności, bądź innych rzeczy ruchomych, w granicach niniejszą ustawą zakreślonych.

[hasła: umowa pożyczki, oprocentowanie pożyczki]
[orzeczenia]

Artykuł 2.

Zabrania się czynić układów o procenta w prostej pożyczce bądź pieniędzy, bądź żywności, bądź innych rzeczy ruchomych, których by stopa była wyższą od ustanowionej lub dozwolonej niniejszą ustawą.

[hasła: umowa pożyczki, stopa procentowa]
[orzeczenia]

Artykuł 3.

Procent jest prawny i umowny. Procent umowny może być obowiązkiem który przyjmować wolno.

[hasła: stopa procentowa, oprocentowanie ustawowe, oprocentowanie umowne]
[orzeczenia]

Artykuł 4.

Stopa procenta prawnego ustanawia się stosownie do dekretu królewskiego z dnia 16 grudnia 1811 r.¹ w czynnościach cywilnych na 5, w kupieckich i handlowych na 6 od sta rocznie.

[hasła: stopa procentowa, oprocentowanie ustawowe]
[orzeczenia]

Artykuł 5.

Wysokość procentu umownego, o jaki stronom wolno jest czynić układy, określa się do podwójnej cyfry prawnego, to jest w czynnościach cywilnych do 10, w czynnościach zaś handlowych i kupieckich do 12 od sta rocznie.

[hasła: oprocentowanie umowne]
[orzeczenia]

Artykuł 6.

Wysokość procentu umownego w granicach artykułem poprzednim wskazanych, powinna być ustanowiona na piśmie.

[hasła: oprocentowanie umowne, forma pisemna umowy]
[orzeczenia]

Artykuł 7.

Procent umowny nie może być pobierany z góry za czas dłuższy nad rok jeden. Procent umowny nie może być przez sąd przysądzonym wyżej jak procent prawny.

[hasła: oprocentowanie umowne, oprocentowanie ustawowe]
[orzeczenia]

Artykuł 8.

Na rachunek procentu bądź prawnego, bądź umownego, w czynnościach równie cywilnych jak i handlowych, ma być liczone wszystko, co tylko wierzyciel oprócz kapitału pod jakim bądź imieniem, bądź w gotowiźnie, bądź w naturze,

¹Dekret publikujący uchwałę Izby Poselskiej uzupełniającą art. 1907 Kodeksu Napoleona [w:] *Ustawodawstwo Księstwa Warszawskiego. Akty normatywne władzy najwyższej*, t. III: 1811–1812, oprac. W. Bartel, J. Kosim, W. Rostocki, Warszawa 1967, s. 180 (dok. 260); „Dziennik Praw Księstwa Warszawskiego”, t. IV, nr 37, s. 19–20.

w realnościach, usługach lub daninach jakiego bądź rodzaju od dłużnika odbiera, i co na gotowiznę ewaluowanym być może.

[hasła: oprocentowanie ustawowe, oprocentowanie umowne]
[orzeczenia]

Artykuł 9.

Jeżeli dowiedzionym zostanie, że układ o pożyczkę zawarty został pod warunkiem przeciwnym niniejszej ustawie i z zastrzeżeniem opłaty procentu lub kary wyższych, aniżeli niniejsza ustawa dozwala, dający pożyczkę skazany zostanie na zwrot wszelkiej zwyczajki, jaką nad procent prawny odebrał, i odesłany będzie z urzędu przez sąd właściwy do postępowania wedle art. 233 ustawy karnej części II.

[hasła: oprocentowanie, odpowiedzialność karna]
[orzeczenia]

Artykuł 10.

Układy o pożyczkę zawarte, o ile po dzień ogłoszenia niniejszej ustawy wykonanymi być mogły, zachowują moc obowiązującą wedle dotychczasowych przepisów Kodeksu Cywilnego, wykonanie ich jednak za czas od ogłoszenia niniejszej ustawy podlegać będzie jej przepisom i wedle nich oceniane.

[hasła: przepisy przechodnie]
[orzeczenia]

Zalecamy przeto i rozkazujemy, ażeby postanowienie to jako prawo od dnia 1 października bieżącego roku obowiązywać mające uważanym, i przez kogo należy ściśle dopełnianym, dla podania zaś takowego do wiadomości powszechnej, aby w Dzienniku Praw zamieszczonym było.

Działo się na posiedzeniu naszym w Krakowie, dnia 16 lipca 1844 r.

MP

Za Prezesa Senatu Kopff; sekretarz generalny Senatu Majewski; sekretarz. D.K. Senatu Nowakowski.

Dzień ogłoszenia 1 Października 1844 r.